

A GÁZVÉDELEMRŐL ÉS VEGYI HARCRAÓL

AZ elmúlt nagy háború alatt nem került sor gáz alkalmazására és vegyi háborúra, holott a szembenálló felek, bár reszketve a gondolatától, de erősen felkészültek ebből a szempontból is. Még a kis államok is rendelkeztek külön gáz-, gázvédelmi, kémiai, vegyi harccsapatokkal, alakulatokkal és intézetekkel, nemcsak a nagyhatalmak, melyek közül egyesek ezen feladatokra külön fegyvernemet létesítettek.

Nálunk a volt honvédségben a műszaki fegyvernem egyik csapatneme volt az elvileg gáztámadásra és gázvédelemre egyaránt alkalmazható vegyi-harccsapat. Minden hadtest szervezetében szerepelt egy-egy fogatolt vegyiharc-század, mely békeviszonyok között a hadtestek utászszázalóaljának egyik századát képezte. Már a szervezésükben is hiba volt, mivel létszámukat tekintve, túlméretezettek voltak a teljesítő-képességükhöz viszonyítva. Fogatolt vegyiharc-század a modern hadviselésben egyáltalában nem alkalmazható, mivel igen érzékeny, lassú és így nagy veszteségeknek van kitéve. A század vegyiharc felszerelését menetben az úton több mint félkilométer hosszúra nyúló, 56 kocsiból álló szekérszlop hordozta. (A teljes felszerelés és anyag kényelmesen elfért volna 5 tehergépkocsira.) Gépesített vegyiharc-század csak egy volt, de ez sem volt korszerű.

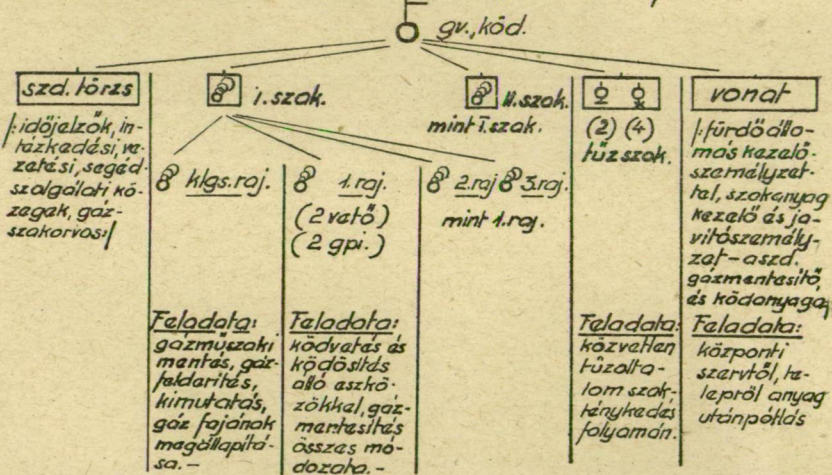
Vegyiharc felszerelése és harceljárása szintén nem felelt meg a korszerű hadászati és harcászati követelményeknek, — súlyt képezve nem lehetett ezen csapatokkal szakszempontról fellépni, ezenkívül vegyiharc-ténykedést csak nappal, feltűnő módon, kis területre kiterjedően tudott végrehajtani. Nem rendelkeztek ezek a századok az összes szükséges felszereléssel sem, — harceszközök, a sűrített levegővel dolgozó, emberi erővel húzott taligás készülékek elavultak, igen érzékenyek, nehézkesek voltak.

Feladatkörük és kiképzésük egyrészt célszerű volt, mivel abban az esetben, ha gázténykedésre, vagy ködösítésre nem volt kilátás, szárazföldi utászalakulatként jöttek számításba és ezen a téren teljes értékű utász kiképzésben részesültek. Másrészt viszont gázsakszempontról teljesen egyoldalúnak és szűkkörűnek nevezhetjük alkalmazhatóságukat, mivel ez szinte kizárólagosan csak a mustárgázzal kapcsolatos terepgázszennyezésre, út, terep gázfelderítési és gázmentesítési munkákra terjedt ki, pedig gázháború esetén igen sokfajta és más-más alakban megjelenő gázzal állhatunk szemben s ezek megjelenésekor a legkülönbözőbb feladatokat kell egy ilyen szakalakulatnak végrehajtania.

A Párisban aláírt békeszerződés hadseregünkre vonatkozó pontja érintetlenül hagyja a gázvédelem kérdését, tehát módot ad, hogy vele foglalkozzunk.

Az elmúlt három év az új honvédségünk küzdelmes megalakulásának ideje. Nagyon fontos, alapvető létkérdések megoldása is a honvédség vezetői részére igen nagy munkát jelentett, természetes, hogy ezen idő alatt gázvédelemről, gázkérdésről sem katonai folyóiratban, sem beszédben szó sem eshetett és leszereltek már az új honvédségbe bevonultatott újoncsorványok is, akik még gázálarcot nem fogtak a kezükbe. A vegyiháború gondolatát viszont végleg elvetnünk nem szabad; nem lehetünk biztosak abban, hogy minden gázvédelemmel kapcsolatos ténykedés, gondolat haszontalan. Bár úgy lenne, hogy egy összes nemzetek közti megállapodás végérvényesen véget vetne minden vegyiháború lehetőségének és minden állam egyszerre tönkretenné összes ilyen irányú felszerelését, gázálarckészletét, gyártásukra berendezett üzemeket átalakítaná és még az erre vonatkozó szakirodalmát is felégetné. Sajnos azonban egyelőre erről nincs szó.

Egy korszerű gázvédelmi és ködösítő század szervezése. /lényegileg/

Megjegyzés: a) mozgatása 2 db. 15^t-os + 12 db. 3^t-os tankgépkocsin.

(: teljes állomány + anyag)

b) a század hátfelét magosítható szak-alkalmazás céljából, a fürdőáll.-al kapcsolatos személyi gázmentesítés kivételével.

Az új demokratikus honvédség célja az ország megvédele. Mi nem készülünk fel támadólagosan, felszerelésünket nem ilyen irányban fejlesztjük, szervezetünk az ország újjáépítését és megvédését célozza. Ennek keretén belül azonban már most, mikor lefektetjük a honvédség alapját, gondolnunk kell ügyes szervezéssel, a lehető legtakarékosabb módon, de mégis célszerűen a gázvédelem és gázvédelmi csapat prob-

lémájára is, hiszen ez is éppen úgy tartozéka egy hadseregnek, mint akár a légvédelem, illetve légelhárító csapat, vagy bármely más védelmi szervezet.

Egyelőre csak egy kis gázvédelmi szerv, hivatal létesítése lenne célszerű, mely még most csak az anyaggyűjtést, a gázvédelmi anyag szakszerű tárolását végezné, ébrentartaná a gáz- és vegyiharc kérdést, figyelemmel kísérve a külföldi hadseregek ilyen irányú fejlődését és katonai szakirodalmát, ezzel párhuzamosan a csapatgázvédelmi, ködösítő stb. szabályzatokat módosítaná, továbbá irányítaná a minden csapatnál folyó újonc- és további kiképzések alkalmával a korszerű gázvédelmi kiképzést. Azután, ha az ország gazdasági helyzete javul, az engedélyezett 65.000 fős honvédségi keretbe beszerezhetünk gázvédelmi felszerelést, kifejleszthetünk gázvédelmi csapatot is, akár egy-két gázvédelmi és ködösítő század, akár más formában. Inkább csak kevés századot állítsunk be a szervezésbe, de ezek olyan felszerelésűek legyenek, hogy valóban megfeleljenek a tőlük elvárt követelményeknek.

Egy ilyen korszerű századtól elvárt kívánalom sokféle. Feladata lenne elsősorban a gyalogság és esetleges más fegyvernem harcászati, főleg védelmi ténykedéseinek rejtése, ezáltal nagy embercsoportok megvédése, ködösítés révén. Ebből a célból el kell látni nemcsak álló ködösítő készülékekkel és füstgyertyákkal, hanem korszerű, nagy űrméretű ködvetőkkel is, továbbá gépjárművet kell szervezésébe beállítani, hogy a gyors mozgásra képessé tegyünk. A gázmentesítés minden fajára, módszerére, minden körülmények között, bármilyen terepen, helységben, városban való végrehajtására modern felszereléssel és jó kiképzéssel alkalmassá kell tennünk, akár cseppfolyós, poralakú, akár légnemű vegyiharcanyagról van szó. Képessé kell tennünk kutak, ivóvíz fertőtlenítésére, élelmiszerkészletek, élelmezőraktárak, továbbá főbb felszerelési cikkek, anyagcsemegék (fegyverzet, műszer, ruházat, bőrneműek stb.) gázmentesítésére. El kell látnunk oly felszereléssel, légzőkkel, ruházattal, mellyel bármilyen gázzal elárasztott területről, épülethől a gázsérült embereket ki tudja hozni és meg tudja az életnek menteni. Ezt a századot kell kiképezni a gázegészségügyi és gázmentő-járőr szolgálat ellátására is, ezért a század orvosa egyben gázzakorvos is legyen. Feladata továbbá a szakszerű gázfelderítés, a gáz minőségének megállapítása és a gáz jelenlétének kimutatása is főleg élelemben és ivóvízben. A század felszereléséhez tartozzék egy tábori hordozható fürdőállomás is, mely kis szállító terjedelmű, teljesítménye viszont óránként legalább 100 ember fürdetése legyen. Ezen fürdőállomás bármely bővizű forrásnál, kútnál felállítható, bármivel fűthető és a csapatok tisztálkodása szempontjából is nagyjelentőségű. Ne csak a század tisztjei, hanem a tiszthelyettesek is oly tudással rendelkezzenek, hogy a csapatoknál hosszabb-rövidebb ideig tartó gázvédelmi kiképzést tarthassanak az illető csapat fegyverneme sajátos szolgálatának, felszerelésének megfelelően és ezáltal minden leszerelő honvéd alapos gázvédelmi ismeretekkel is rendelkezzen. Látjuk tehát, hogy egy ilyen századnak nagy a feladatköre, ezzel kapcsolatban viszont meg kell jegyezni, hogy egy ilyen század felállítása és korszerű felszere-

léssel való ellátása feleannyiba sem kerül, mint egy közepes űrméretű ütegé, nem is beszélve a légvédelmi tüzérség költségeiről.

Honvédségünk eddig felállított hivatalaiban, intézeteiben, alakulataiban már megtaláljuk az újjáépítés harmadik évében egy korszerű kis hadsereg összes felmerülő problémájával foglalkozó szervezet, egyes főbb fegyvernemet illetőleg már csapatot is, így kell, hogy ezzel a kérdéssel szintén behatóbban foglalkozzunk. Ha arra gondolunk, hogy a háborút megelőző utolsó három év, valamint a teljes háború tartama alatt a külföldi és honi szakirodalom mind többet és mindinkább erősebben foglalkozott ezzel a témával, — okvetlenül rádöbbenünk, hogy bár ezt a harceszközt intenzíven nem használták ebben a háborúban, azért számolnunk kell azzal a lehetőséggel, hogy megjelenhet a jövő fegyverei között. Ezenkívül, ha tekintetbe vesszük, hogy a gázhoz nemcsak a katonának, hanem a polgári lakosságnak is köze lehet, ezek mindegyikét alkalomadtán irányítani és támogatni kell, belátjuk, hogy a honvédség kebelén belül helyet kell adni, ha jelenleg még csak igen kis keretek között is, egy csak ezzel foglalkozó szervnek.

Hadseregünk feladata népünk védelme; védelmünk pedig csak akkor teljes, ha mindenre számítva, minden ellen felvértezzük magunkat.

Récsey Ottmár

UJ FEGYVER A REPÜLŐK HARCÁSZATI ALKALMAZÁSÁBAN

AZ elmúlt háborúban a repülők szerepe a földi csapatok közvetlen (harcászati) támogatásában elhalványodott a külvilág szeme előtt. A látványos és mindenki számára könnyen megfogható nagytömegű (a hadászati) repülőtámadások a figyelmet jobban lekötötték. Nem zárja ez ki, hogy a repülők harcászati alkalmazása ne lett volna éppen olyan fontos és jelentőségteljes, mint a hadászati. Égető problémája volt ez a repülőknek az elmúlt háború folyamán és az maradt most is, mert kellő harceszköz hiányában a repülők e téren nem tudtak kielégítő eredményt nyújtani. Vizsgáljuk meg miért nem.

A repülő harcászati támadás céljai az alábbi csoportokba foglalhatók:

Állandó jellegű célok (forgalmi gócpontok, műépítmények, erődítések, stb.) közvetlenül az arcvonal mögött.

Mozgócélok (utánpótlás, tartalékok, harcálláspontok stb.) az ellenséges arcvonal mögött.

A földi csapatok harcába közvetlen beavatkozás akár élő, akár holt célok ellen.